

СИНДРОМ ЕМОЦІЙНОГО «ВИГОРАННЯ» ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ВИНИКНЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ДЕФОРМАЦІЙ У РЯТУВАЛЬНИКІВ.

Рагоза Я.Р. студентка соціально-психологічного факультету НУЦЗУ
НК - Кучеренко С.М. к.психол.н., доцент кафедри психології діяльності в особливих
умовах НУЦЗУ

У наш час проблема впливу професійної діяльності на психічні стани людини заслуговує на особливу увагу і потребує поглибленого вивчення у працівників структурних підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі ДСНС), адже їх професійна діяльність реалізується в умовах постійного впливу надзвичайних ситуацій різного характеру, значного фізіологічного і психічного навантаження, браку часу та правильності прийняття рішень. Все це передбачає високі вимоги до особистості рятувальника. Актуальність подібних вивчень зростає із розвитком психологічного забезпечення в структурах ДСНС, що обумовлює вибір даної теми.

Кожен рятувальник, рано чи пізно, стикається з проблемою емоційного виснаження оскільки специфіка службової діяльності містить у собі емоційне насичення, психофізичну напругу та високий відсоток факторів, що спричиняють стрес. Стресові ситуації на робочому місці – це звичайне явище тому, що пожежні-рятувальники часто діють в умовах недостатньої, невизначеної інформації, дефіциту часу та високої відповідальності за результати праці. Вони в багатьох випадках залишаються останньою надією для постраждалого населення, зважаючи на можливість залишитися живими та отримати дієву допомогу.

На фоні таких причин виникнення та розвитку синдрому емоційного «вигорання», не рідко, у рятувальників можна помітити наявність професійних деформацій. Професійна деформація особистості – це зміна психологічної структури, якостей особистості під впливом професійних обов'язків. Це негативна реакція організму на особливості роботи, що включає в себе психологічні, психофізичні та поведінкові компоненти. У подальшому виснажується моральна сфера та фізичні можливості людини.

Перебування рятувальників у постійному стані стресу може призвести до професійної дисфункції підрозділів та служби в цілому. Без сумніву, спектр причин виникнення професійних деформацій дуже великий. Феномен може проявлятися як зовнішньо, так і мати більш глибокий характер. В основному, це залежить від індивідуальних психологічних особливостей людини (стресостійкість, тип темпераменту, мотивація та інше), або від професійних особливостей (стаж, матеріальні аспекти, відносини у колективі, кар'єрний зріст та інше). Враховуючи цей факт та те, що робота рятувальників пов'язана з порятунком людей, майнових цінностей та ліквідацією надзвичайних ситуацій, наявність професійних деформацій для працівників підрозділів ДСНС є недопустимою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безносів С.П. Професійна деформація особистості / С.П.Безносів. – СПб.: Речь, 2004. – 272 с.
2. Куфлієвський А. С. Соціально-психологічні детермінанти розвитку синдрому «вигорання» серед працівників пожежно-рятувальних підрозділів МНС України: Дис. канд. психол. / Куфлієвський Андрій Станіславович. –Х., 2006. – 139 с.